

Bruxelles, den 5.7.2016
COM(2016) 442 final

2016/0204 (APP)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

**om oprettelse af en flerårig ramme for Den Europæiske Unions Agentur for
Grundlæggende Rettigheder for 2018-2022**

BEGRUNDELSE

1. FORSLAGETS KONTEKST

• **Begrundelse og formål**

Den 15. februar 2007 vedtog Rådet forordning (EF) nr. 168/2007 ("forordningen")¹ om oprettelse af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder ("agenturet"). Agenturet påbegyndte sit virke den 1. marts 2007.

Målet med agenturet er at tilvejebringe bistand og ekspertise vedrørende grundlæggende rettigheder til EU's og medlemsstaternes relevante institutioner, organer, kontorer og agenturer, når de gennemfører EU-retten, og bistå dem med fuldt ud at overholde de grundlæggende rettigheder, når de træffer foranstaltninger eller tager initiativer inden for deres respektive kompetenceområder. De opgaver, som agenturet får tillagt, er beskrevet i forordningens artikel 4 og vedrører indsamling, analyse og formidling af pålidelige og sammenlignelige oplysninger og data, udvikling af metoder og standarder til forbedring af sammenligneligheden, objektiviteten og pålideligheden af data på europæisk plan og fremsættelse af konklusioner og udtalelser om specifikke tematiske emner til EU's institutioner og medlemsstaterne. Agenturet øger også offentlighedens bevidsthed om de grundlæggende rettigheder og formidler oplysninger om sit arbejde. Agenturet udfører sine opgaver inden for EU-lovgivningens rammer. I den forbindelse refererer agenturet til grundlæggende rettigheder som defineret i artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union. Agenturet er ikke et lovgivende eller normfastsættende organ. Det har ikke bemyndigelse til at beskæftige sig med lovligheden af EU's retsakter, ej heller med opfyldelsen af medlemsstaternes EU-retlige forpligtelser. Dets arbejde er medvirkende til at levere data, bistand og ekspertise om spørgsmål vedrørende de grundlæggende rettigheder for at støtte den evidensbaserede politikudformning i hele EU og bidrager dermed også til udviklingen af en tradition for at respektere de grundlæggende rettigheder i EU.

Ifølge forordningens artikel 5 fastlægges de tematiske områder for agenturets arbejde i en femårig ramme. Agenturet udfører sine opgaver inden for de tematiske områder, der er beskrevet i denne ramme. Den flerårige ramme er ikke et arbejdsprogram. Agenturets arbejdsprogrammer vedtages hvert år af bestyrelsen inden for de tematiske områder, der er fastsat i den flerårige ramme, og efter at Kommissionen har afgivet udtalelse. Efter anmodning fra Europa-Parlamentet, Rådet eller Kommissionen efter forordningens artikel 4, stk. 1, litra c) og d), kan agenturet arbejde med emner, der falder uden for disse tematiske områder, forudsat at dets finansielle og menneskelige ressourcer tillader det.

Formålet med dette forslag er at fastlægge den flerårige ramme for agenturet for årene 2018-2022, som fastsat i forordningens artikel 5. Den nuværende flerårige ramme (2013-2017) udløber med udgangen af 2017.

Agenturets femårige flerårige ramme skal være baseret på en række elementer, der er fastlagt i forordningens artikel 5, såsom:

- i) Kommissionen skal indhente bestyrelsens udtalelse ved udarbejdelse af sit forslag.

¹ EUT L 53 af 22.2.2007, s. 1.

ii) Den flerårige ramme skal være i overensstemmelse med Unionens prioriteter under behørig hensyntagen til de linjer, der udstikkes i Europa-Parlamentets beslutninger og Rådets konklusioner vedrørende grundlæggende rettigheder.

iii) Den flerårige ramme skal tage behørigt hensyn til agenturets finansielle og menneskelige ressourcer.

iv) Den flerårige ramme skal indeholde bestemmelser, der tager sigte på at sikre komplementaritet med de opgaver, der er tillagt andre EU-organer, -kontorer og -agenturer, samt med Europarådet og andre internationale organisationer, der beskæftiger sig med grundlæggende rettigheder.

v) De tematiske områder i den flerårige ramme skal omfatte bekæmpelse af racisme, fremmedhad og intolerance i forbindelse hermed.

Følgende elementer er også indgået i Kommissionens overvejelser ved udarbejdelsen af dette forslag:

i) behovet for at sikre, at agenturets arbejde forbliver fokuseret på nøgleområder under hensyntagen til dets finansielle og menneskelige ressourcer

ii) behovet for at sikre kontinuitet i agenturets arbejde, navnlig henset til betydningen af, at agenturet hvert år leverer relevante, objektive, pålidelige og sammenlignelige oplysninger

iii) de høringer, som agenturet udfører, og agenturets interne og eksterne evalueringer.

Foreslåede temaer:

På grundlag af ovenstående foreslår Kommissionen at følge udtalelsen fra agenturets bestyrelse, hvori det foreslås at bekræfte de tidligere tematiske områder, samtidig med at retligt samarbejde i straffesager fjernes, og en henvisning til politisamarbejde tilføjes. Desuden skal aspekterne vedrørende social inklusion styrkes inden for det tema, der vedrører integration af romaer. De tematiske områder, der foreslås for agenturets flerårige ramme for årene 2018-2022, er derfor følgende (i alfabetisk rækkefølge):

a) *adgang til domstolsprøvelse og ofre for vold*

b) *ligestilling og ikke-diskrimination*

c) *informationssamfundet og navnlig respekt for privatlivet og beskyttelse af personoplysninger*

d) *retligt samarbejde og politisamarbejde*

e) *indvandring, grænser, asyl og integration af flygtninge og indvandrere*

f) *racisme, fremmedhad og intolerance i forbindelse hermed*

g) *barnets rettigheder*

h) *integration af romaer og social inklusion.*

- **Sammenhæng med de gældende regler på samme område og Unionens politik på andre områder.**

Den nuværende flerårige ramme (2013-2017) blev vedtaget den 11. marts 2013 ved Rådets afgørelse nr. 252/2013/EU². I artikel 2 i denne afgørelse fastlægges følgende tematiske områder:

- adgang til domstolene*
- ofre for forbrydelser, herunder erstatning til ofre for forbrydelser*
- informationssamfundet og navnlig respekt for privatlivet og beskyttelse af personoplysninger*
- integration af romaer*
- retligt samarbejde, undtagen i straffesager*
- barnets rettigheder*
- forskelsbehandling på grund af køn, race, hudfarve, etnisk eller social oprindelse, genetiske anlæg, sprog, religion eller tro, politiske eller andre anskuelser, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel, handicap, alder eller seksuel orientering*
- indvandring og integration af indvandrere; visum- og grænsekontrol samt asyl*
- racisme, fremmedhad og intolerance i forbindelse hermed.*

Dette forslag bekræfter, at de tematiske områder, agenturet fastsatte for 2013-2017, stadig er relevante. Ingen temaer udgår. Bekræftelse af de nuværende temaer vil sikre kontinuitet og sammenhæng i agenturets arbejde. Det vil give agenturet mulighed for at fortsætte sit igangværende arbejde og videreføre sine omfattende undersøgelser på disse områder med henblik på at forbedre sammenligneligheden og identificere tendenser. Det vil også gøre det muligt for agenturet at forbedre pålideligheden, objektiviteten, relevansen og sammenligneligheden af de oplysninger, der er indsamlet og skal indsamles på disse områder. Det vil give agenturet mulighed for at udvikle og styrke sin ekspertise på disse områder.

Den flerårige ramme skal ifølge artikel 5, stk. 2, litra c), være i overensstemmelse med EU's prioriteter under behørig hensyntagen til de linjer, der udstikkes i Europa-Parlamentets beslutninger og Rådets konklusioner vedrørende grundlæggende rettigheder. De spørgsmål vedrørende grundlæggende rettigheder, som rejses i Europa-Parlamentets beslutninger³ og

² EUT L 79 af 21.3.2013, s. 1.

³ De vigtigste seneste beslutninger fra Europa-Parlamentet vedrørende grundlæggende rettigheder: [Den Europæiske Flygtningefond, Den Europæiske Tilbagesendelsesfond og Den Europæiske Fond for Integration af Tredjelandstatsborgere](#) af 6.2.2013, [Onlinetvistbilæggelse i forbindelse med tvister på forbrugerområdet](#) af 12.3.2013, [Afskaffelse af kønsstereotyper i EU](#) af 12.3.2013, [Styrkelse af indsatsen mod racisme og fremmedhad](#) af 14.3.2013, [Integrationen af migranter](#) af 14.3.2013, [Ligebehandling af mænd og kvinder](#) af 16.4.2013, [Standarder for mediefrihed i EU](#) af 21.5.2013, [Krisens konsekvenser for sårbare gruppers adgang til pleje](#) af 4.7.2013, [EU's strategi for cybersikkerhed](#) af 12.9.2013, [Situationen for uledsagede mindreårige i EU](#) af 12.9.2013, [Flygtningestrømmene i Middelhavsområdet, navnlig tragedien ved Lampedusa](#) af 23.10.2013, [Kønsaspekter i forbindelse med EU-rammen for de nationale strategier for integration af romaer](#) af 10.12.2013, [Programmet for rettigheder og unionsborgerskab for perioden 2014 til 2020](#) af 10.12.2013, [Kvinder med handicap](#) af 11.12.2013, [Gennemførelsen af de nationale strategier for romaer](#) af 12.12.2013, [Nylige forsøg på at kriminalisere LGBTI-personer](#) af 16.1.2014, [EU-køreplan mod homofobi og forskelsbehandling på grund af seksuel orientering og kønsidentitet](#) af 4.2.2014, [Papirløse indvandrerkvinder i Den Europæiske Union](#) af 4.2.2014, [Vold mod kvinder](#) af 25.2.2014, [De grundlæggende rettigheder i Den Europæiske Union \(2012\)](#) af 27.2.2014, [Den europæiske arrestordre](#) af 27.2.2014, [USA's NSA-overvågningsprogramms indvirkning på EU-borgere](#)

Rådets konklusioner⁴ i de senere år, bekræfter generelt relevansen af de temaer, der foreslås for den flerårige ramme for 2018-2022. De peger endvidere på relevansen af at medtage politisamarbejde og retligt samarbejde i straffesager.

Endvidere er racisme, fremmedhad og intolerance i forbindelse hermed stadig et centralt tema for agenturets arbejde ifølge forslaget, hvilket er foreneligt med forordningens artikel 5, stk. 2, litra b), samt med behovet for at støtte Kommissionen og medlemsstaterne med data og ekspertise i forbindelse med gennemførelsen af Rådets rammeafgørelse 2008/913/RIA om bekæmpelse af visse former for og tilkendegivelser af racisme og fremmedhad ved hjælp af straffelovgivningen⁵.

Et fortsat fokus på ligestilling og ikke-diskrimination, barnets rettigheder, migration og asyl, beskyttelse af personoplysninger, adgang til domstolsprøvelse, ofrets rettigheder og retligt samarbejde vil desuden støtte gennemførelsen af EU's lovgivning og politikker på andre vigtige områder vedrørende de grundlæggende rettigheder⁶. Integration af romaerne er også

[grundlæggende rettigheder](#) af 12.3.2014, [Beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger](#) af 12.3.2014, [Behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge straffelovsovertrædelser](#) af 12.3.2014, [Evalueringsrapport om retsplejen med hensyn til strafferetsplejen og retsstatsprincippet](#) af 12.3.2014, [Rapport om unionsborgerskab 2013](#) af 12.3.2014, [Asyl-, migrations- og integrationsfond](#) af 13.3.2014, [Net- og informationssikkerhed](#) af 13.3.2014, [Midtvejsrevision af Stockholmprogrammet](#) af 2.4.2014, [Religiøse friheder og kulturelle forskelle](#) af 17.4.2014, [Digitalt indre marked](#) af 27.11.2014, [Situationen i Middelhavsområdet og behovet for en holistisk EU-tilgang til migration](#) af 17.12.2014, [Fremskridt for ligestillingen mellem kvinder og mænd i Den Europæiske Union i 2013](#) af 10.3.2015, [Bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn på internettet](#) af 11.3.2015, [International romadag](#) af 15.4.2015, [En europæisk anklagemyndighed](#) af 29.4.2015, [FN's konvention om rettigheder for personer med handicap](#) af 20.5.2015, [EU's strategi for ligestilling mellem kvinder og mænd efter 2015](#) af 9.6.2015, [Den europæiske dagsorden om sikkerhed](#) af 9.7.2015, [Situationen for de grundlæggende rettigheder i EU \(2013-2014\)](#) af 8.9.2015, [Migration og flygtninge i Europa](#) af 10.9.2015, [Elektronisk masseovervågning af EU-borgerne](#) af 29.10.2015, [Begrænsning af uligheder med særligt fokus på børnefattigdom](#) af 24.11.2015, [Samhørighedspolitikken og marginaliserede samfundsgrupper](#) af 24.11.2015, [Forebyggelse af terrororganisationers radikaliserings og rekruttering af europæiske borgere](#) af 25.11.2015, [På vej mod en akt for det digitale indre marked](#) af 19.1.2016, [Betydningen af interkulturel dialog, kulturel mangfoldighed og uddannelse for fremme af EU's grundlæggende værdier](#) af 19.1.2016, [Uskyldsformodningen og retten til at være til stede under retssagen i straffesager](#) af 20.1.2016, [Retssikkerhedsgarantier for børn, der er mistænkt eller tiltalt i straffesager](#) af 9.3.2016.

⁴ De vigtigste seneste konklusioner fra Rådet vedrørende grundlæggende rettigheder: [Kommissionens beretning for 2012 om anvendelsen af chartret](#) af 29.5.2013, [Strategi for cybersikkerhed](#) af 22.7.2013, [EU-strategi for cybersikkerhed](#) af 23.10.2013, [Evalueringsrapport om Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder](#) af 5.-6.12.2013, [Bekæmpelse af hadforbrydelser i EU](#) af 5.12.2013, [Forbedring af kvinders stilling og ligestilling mellem kønnene](#) af 10.12.2013, [Den sociale situation i EU](#) af 12.3.2014, [Kommissionens beretning for 2013 om anvendelsen af EU's charter om grundlæggende rettigheder](#) af 21.5.2014, [Området med frihed, sikkerhed og retfærdighed og visse relaterede horisontale spørgsmål](#) af 16.7.2014, [Beskyttelse og fremme af barnets rettigheder](#) af 5.12.2014, [Anvendelsen af chartret](#) af 22.5.2015, [Cyberdiplomati](#) af 11.2.2015, [Handlingsplanen vedrørende menneskerettigheder og demokrati](#) af 20.7.2015, [Migration](#) af 20.7.2015, [Migration](#) af 12.10.2015.

⁵ EUT L 328 af 6.12.2008, s. 55.

⁶ Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv (EFT L 303 af 2.12.2000, s. 16), Rådets direktiv 2000/43/EF af 29. juni 2000 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse (EFT L 180 af 19.7.2000, s. 22), Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: En EU-dagsorden for børns rettigheder (KOM(2011) 60 endelig), Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: En europæisk dagsorden for migration (COM(2015) 240 final), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/64/EU af 20. oktober 2010 om retten til tolke- og oversætterbistand i straffesager (EUT L 280 af 26.10.2010, s. 1), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/48/EU af 22. oktober 2013 om ret til adgang til advokatbistand i straffesager og i sager angående europæiske arrestordre og om ret til at få en

stadig en vigtig prioritet og et område, hvor agenturet stadig har meget at gøre. Fremhævelse af social inklusion i denne henseende, som agenturets bestyrelse har foreslået, er helt på linje med udviklingen i EU på dette område⁷.

Endelig indeholder forslaget i overensstemmelse med forordningens artikel 5, stk. 2, bestemmelser, der tager sigte på at sikre komplementaritet med de opgaver, der er tillagt andre EU-organer, -kontorer og -agenturer, samt med Europarådet og andre internationale organisationer, der beskæftiger sig med grundlæggende rettigheder⁸. De mest relevante EU-agenturer og -organer i relation til dette forslag er Det Europæiske Asylstøttekontor (EASO)⁹, Det Europæiske Agentur for Forvaltning af Det Operative Samarbejde ved EU-medlemsstaternes Ydre Grænser (Frontex)¹⁰, Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder (EIGE)¹¹, Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS)¹², Den Europæiske Unions Agentur for Net- og Informationssikkerhed (ENISA)¹³, Den Europæiske Enhed for Retligt Samarbejde (Eurojust)¹⁴, Den Europæiske Politienhed (Europol)¹⁵, Det Europæiske Politiakademi (Cepol)¹⁶, Det Europæiske Institut til Forbedring af Leve- og Arbejdsvilkårene (Eurofound)¹⁷ og Det Europæiske Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store It-systemer inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed (eu-LISA)¹⁸.

tredjemand underrettet ved frihedsberøvelse og til at kommunikere med tredjemand og med konsulære myndigheder under frihedsberøvelsen (EUT L 294 af 6.11.2013, s. 1), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/343 af 9. marts 2016 om styrkelse af visse aspekter af uskyldsformodningen og retten til at være til stede under retssagen i straffesager (EUT L 65 af 11.3.2016, s. 1), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/800 af 11. maj 2016 om retssikkerhedsgarantier for børn, der er mistænkte eller tiltalte i straffesager (EUT L 132 af 21.5.2016, s. 1), Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om foreløbig retshjælp til mistænkte eller tiltalte, der frihedsberøves, og retshjælp i sager angående europæiske arrestordre (COM(2013) 824 final), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 189), Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1).

⁷ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: En EU-ramme for de nationale strategier for romaernes integration frem til 2020 (KOM(2011) 173 endelig), Rådets henstilling af 9. december 2013 om foranstaltninger i medlemsstaterne til effektiv integration af romaerne (EUT L 378 af 24.12.2013, s. 1), Meddelelse fra Kommissionen: EUROPA 2020 En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst (KOM(2010) 2020 endelig), offentlig høring om den europæiske søjle for sociale rettigheder: http://ec.europa.eu/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/towards-european-pillar-social-rights/public_en.

⁸ Artikel 5, stk. 2, litra e), i agenturets oprettelsesforordning.

⁹ Oprettet ved forordning (EU) nr. 439/2010 (EUT L 132 af 29.5.2010, s. 11).

¹⁰ Oprettet ved forordning (EF) nr. 2007/2004 (EUT L 349 af 25.11.2004, s. 1).

¹¹ Oprettet ved forordning (EF) nr. 1922/2006 (EUT L 403 af 30.12.2006, s. 9).

¹² Oprettet ved forordning (EF) nr. 45/2001 (EFT L 8 af 12.1.2001, s. 1).

¹³ Oprettet ved forordning (EF) nr. 460/2004 (EUT L 077 af 13.3.2004, s. 1).

¹⁴ Oprettet ved Rådets afgørelse 2002/187/RIA (EUT L 63 af 6.3.2002, s. 1).

¹⁵ Oprettet ved Rådets afgørelse 2009/371/RIA (EUT L 121 af 15.5.2009, s. 37).

¹⁶ Oprettet ved Rådets afgørelse 2005/681/RIA (EUT L 256 af 1.10.2005, s. 63).

¹⁷ Oprettet ved forordning (EØF) nr. 1365/75 (EFT L 139 af 30.5.1975, s. 1).

¹⁸ Oprettet ved forordning (EU) nr. 1077/2011 (EUT L 286 af 1.11.2011, s. 1).

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

• Retsgrundlag

Retsgrundlaget for afgørelsen om den flerårige ramme for 2018-2022 er artikel 352 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Denne bestemmelse var også retsgrundlaget for afgørelsen om den flerårige ramme for 2013-2017.

Det skal bemærkes, at retsgrundlaget for den første flerårige ramme for 2007-2012 var artikel 5, stk. 1, i forordningen om agenturet (Rådets forordning (EF) nr. 168/2007). Dette retsgrundlag kan imidlertid ikke længere anvendes, da det er et afledt retsgrundlag som omhandlet i EU-Domstolens dom i sag C-133/06¹⁹. Retsgrundlaget for forslag til flerårige rammer skal derfor være en traktatbestemmelse. I mangel af nogen anden (mere specifik) bestemmelse bør retsgrundlaget være det samme som det, der ligger til grund for forordningen om agenturet, dvs. artikel 308 i den tidligere traktat om Det Europæiske Fællesskab. Efter ikrafttrædelsen af Lissabontraktaten er en ændret affattelse af denne artikel blevet til artikel 352 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

• Nærhedsprincippet

Ifølge forordningens artikel 5, stk. 1, skal agenturets flerårige ramme vedtages af Rådet hvert femte år på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet. Dette er derfor et tilbagevendende og obligatorisk EU-initiativ, der giver mulighed for at bekræfte eller opdatere de tematiske områder, som agenturet bør fokusere på i den næste femårige periode.

• Proportionalitetsprincippet

Forslaget er i tråd med proportionalitetsprincippet, eftersom det følger det format og omfang, der foreskrives i forordningen. Der er ingen skønsbeføjelser for Kommissionen. Det skal også bemærkes, at agenturet blev oprettet for at indsamle relevante, objektive, pålidelige og sammenlignelige oplysninger og data om spørgsmål vedrørende grundlæggende rettigheder på europæisk plan for at udfylde hullerne i den nuværende viden om de områder, der er omfattet af den flerårige ramme. Der findes i øjeblikket ikke nogen mindre byrdefuld måde at indsamle og centralisere sammenlignelige oplysninger af relevans for grundlæggende rettigheder fra alle medlemsstater til støtte for udarbejdelsen af evidensbaserede politikker i EU om grundlæggende rettigheder. Dette blev bekræftet i agenturets eksterne evaluering, som blev gennemført i 2012²⁰.

• Valg af retsakt

Der er ingen valgmuligheder med hensyn til retsakt. Det fremgår af forordningens artikel 5, at den flerårige ramme skal vedtages af Rådet på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet.

I overensstemmelse med artikel 352 TEUF, som udgør retsgrundlag for forslaget, skal Rådet vedtage sin afgørelse med enstemmighed på forslag fra Kommissionen og med Europa-Parlamentets godkendelse.

¹⁹ Dom af 6. maj 2008, Parlamentet mod Rådet, sag C-133/06, Sml. 2008 I, s. 3189.

²⁰ Rambøll, "Evaluation of the European Agency for Fundamental Rights" (Evaluering af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder), endelig rapport, november 2012, s. 63, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf, afsnit 3.4.

3. RESULTATER AF EFTERFØLGENDE EVALUERINGER, HØRINGER AF INTERESSENER OG KONSEKVENSANALYSER

- **Efterfølgende evaluering**

I overensstemmelse med forordningens artikel 30, stk. 4, blev der i 2012 gennemført en ekstern evaluering²¹. Konklusionen var, at agenturets bistand og ekspertise var tilstrækkelig. Der vil blive gennemført en ny ekstern evaluering i 2017, og den skal se på de fremskridt og resultater, der er opnået siden den sidste evaluering. Den vil omhandle den måde, agenturet har gennemført sit arbejdsprogram på inden for rammerne af den flerårige ramme for 2013-2017 (se også afsnit 5 nedenfor om andre foranstaltninger til overvågning, evaluering og rapportering).

- **Høring af interessenter og indsamling og anvendelse af ekspertise**

Det er fastsat i forordningen, at Kommissionen skal indhente agenturets udtalelse ved udarbejdelsen af sit forslag til den flerårige ramme. Kommissionen anmodede bestyrelsen på mødet den 19.-20. maj 2015 om at udarbejde begrundelser for en udtalelse, der skal forelægges Kommissionen i starten af 2016. Udtalelsen, som indeholder bestyrelsens synspunkter om revisionen af den aktuelle flerårige ramme, blev tilstillet Kommissionen den 1. marts 2016²². Udtalelsen er baseret på drøftelser på bestyrelsens møde i september 2015, en målrettet høring af interessenterne i september 2015, et møde med interessenterne i november 2015, agenturets videnskabelige udvalgs udtalelse samt en midtvejsrevision af agenturets aktiviteter i 2013-2015²³. Kommissionen hørte også agenturets bestyrelse om sit udkast til forslag på mødet den 19.-20. maj 2016.

Midtvejsrevisionen af agenturets aktiviteter mellem 2013 og 2015 førte til konklusioner om relevansen af de tematiske mål i den aktuelle flerårige ramme samt behovet for at videreudvikle agenturets ekspertise og datasamling på dette område. Disse konklusioner var primært baseret på statusrapporter, hvori resultaterne af de enkelte tematiske områder vurderes, og indeholder en foreløbig analyse af de virkninger, der er opnået på de forskellige tematiske områder.

Den målrettede høring af interessenterne²⁴ var baseret på et spørgeskema om den flerårige ramme og revisionen af den. 86 % af alle de adspurgte mente, at temaerne for den aktuelle flerårige ramme stadig var relevante og burde videreføres i agenturets nye flerårige ramme for 2018-2022. Dette blev bekræftet på mødet med interessenterne i november 2015, i udtalelsen fra det videnskabelige udvalg og i agenturets bestyrelses udtalelse, som blev afgivet den 1. marts 2016.

- **Konsekvensanalyse**

Forordningens artikel 5 foreskriver, at agenturets tematiske aktivitetsområder skal fastlægges i en femårig flerårig ramme, der skal vedtages af Rådet på forslag fra Kommissionen. Den

²¹ Rambøll, "Evaluation of the European Agency for Fundamental Rights" (Evaluering af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder), endelig rapport, november 2012, s. 63, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf.

²² <http://fra.europa.eu/en/about-fra/what-we-do/areas-of-work/multi-annual-framework-2018-2022>.

²³ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-mid-term-review-strategic-plan-2013-2017_en.pdf.

²⁴ Der blev sendt et spørgeskema ud til 500 navngivne kontaktpersoner i civilsamfundsorganisationer og nationale menneskerettighedsorganer (ligestillingsorganer, nationale menneskerettighedsinstitutioner og ombudsmandsinstitutioner). Resultatet findes på: <http://fra.europa.eu/en/about-fra/what-we-do/areas-of-work/multi-annual-framework-2018-2022>.

nuværende flerårige ramme (2013-2017) udløber med udgangen af 2017. At stille forslag til en ny flerårig ramme er derfor en obligatorisk, tilbagevendende opgave, der er fastsat i forordningen. Det er ikke valgfrit. Endvidere er temaerne under den tidligere flerårige ramme stadig relevante. Ét af dem er den obligatoriske kamp mod racisme, fremmedhad og intolerance i forbindelse hermed, som foreskrevet i forordningens artikel 5, stk. 2, litra b). Der er derfor heller ikke det store råderum med hensyn til temaerne.

Den flerårige ramme har ikke nogen budgetvirkninger (se afsnit 4).

I "værktøjskassen" i retningslinjerne for bedre lovgivning gøres det klart, at der kun er krav om en konsekvensanalyse, hvis der er sandsynlighed for, at de forventede økonomiske, miljømæssige eller sociale virkninger af EU's foranstaltninger vil være betydelige, hvilket ikke er tilfældet for den flerårige ramme. I "værktøjskassen" angives det også, at en konsekvensanalyse ikke er nødvendig "*hvis Kommissionen stort set ikke har noget valg (f.eks. hvis Kommissionen skal gennemføre tidligere politiske beslutninger, hvor der allerede er udført en konsekvensanalyse)*"²⁵. Dette gælder for den flerårige ramme, eftersom Kommissionen i henhold til forordningen, som har været underkastet en konsekvensanalyse, som omfattede forpligtelsen til at fastlægge en flerårig ramme, ikke har noget andet valg end at stille forslag til en flerårig ramme hvert femte år.

I overensstemmelse med kravene i retningslinjerne blev det angivet i køreplanen for forslaget, at der ikke er foretaget en konsekvensanalyse, sammen med begrundelsen derfor.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Forslaget får ingen direkte konsekvenser for EU's budget. Den flerårige ramme fastlægger den tematiske ramme, som agenturet skal udføre sine opgaver inden for. Agenturet vil udvikle projekter inden for områderne i sin flerårige ramme samt under hensyntagen til de menneskelige og finansielle ressourcer i agenturets årlige budget, som budgetmyndigheden har vedtaget. Dette vil blive beskrevet nærmere i agenturets programmeringsdokumenter.

5. ANDRE FORHOLD

- **Planer for gennemførelsen og foranstaltninger til overvågning, evaluering og rapportering**

Det fremgår af forordningens artikel 12, stk. 6, at agenturets bestyrelse skal vedtage agenturets årlige arbejdsprogram i overensstemmelse med den flerårige ramme, efter at Kommissionen og det videnskabelige udvalg har afgivet udtalelse herom. Dette bidrager til at sikre sammenhæng mellem agenturets aktiviteter og den flerårige ramme.

Agenturet udarbejder endvidere en strategiplan for perioden, der er omfattet af den flerårige ramme, med mål og forventede resultater for hvert tematisk område. Denne tjener som vejledning for udarbejdelsen af programmeringsdokumenterne.

Agenturet offentliggør en årlig aktivitetsrapport som fastsat i forordningens artikel 4, stk. 1, litra g), og gennemfører interne evalueringer af sit arbejde baseret på den flerårige ramme, strategiplanen og sine programmeringsdokumenter. Der blev i november 2015 gennemført en midtvejsrevision af perioden 2013-2015²⁶. Den var baseret på statusrapporterne for hvert tematisk område, der er omfattet af den flerårige ramme, og beskrev de vigtigste resultater. Den indeholdt også en foreløbig konsekvensanalyse om opfyldelsen af de mål og forventede

²⁵ http://ec.europa.eu/smart-regulation/guidelines/tool_5_en.htm.

²⁶ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-mid-term-review-strategic-plan-2013-2017_en.pdf.

resultater, der indgik i agenturets strategiplan 2013-2017²⁷ for hvert tematisk område. Dette blev drøftet af bestyrelsen på mødet i september 2015. Statusøvelsen og midtvejsrevisionen bidrog også til overvejelserne omkring de tematiske områder for agenturets flerårige ramme for 2018-2022.

Som beskrevet i afsnit 3 blev der desuden foretaget en ekstern evaluering i 2012²⁸. Der vil blive gennemført en ny ekstern evaluering i 2017.

- **Nærmere redegørelse for de enkelte bestemmelser i forslaget**

- Adgang til domstolsprøvelse og ofre for vold: Disse områder er allerede tematiske fokusområder for agenturet i den flerårige ramme for 2013-2017. De er tæt forbundne, fordi de omhandler adgangen til et effektivt retssystem for borgerne. De kan derfor samles under ét, hvilket også forenkler den flerårige ramme. Stockholmprogrammet har sat en tyk streg under behovet for bedre adgang til domstolsprøvelse i EU og for bedre støtte til dem, der bliver ofre for kriminalitet i EU. I sin meddelelse om EU's dagsorden for retlige anliggender 2020²⁹ henviste Kommissionen til vigtigheden af at lette adgangen til domstolsprøvelse på lige vilkår i alle medlemsstaterne og garantere en hurtig og pålidelig domstolsprøvelse, herunder udenretslige løsninger. Den fremhævede også EU's bestræbelser på at opretholde rettighederne for ofrene for kriminalitet³⁰ samt respekt for retten til effektive retsmidler. Det Europæiske Råd fremhævede i sine konklusioner af 27. juni 2014 om strategiske retningslinjer for området med frihed, sikkerhed og retfærdighed behovet for at forenkle adgangen til retlig prøvelse, fremme effektive retsmidler og styrke beskyttelsen af ofre. Det opfordrede til at trække på ekspertisen i agenturet i denne forbindelse. Agenturet har i de senere år gradvist udviklet sin ekspertise på dette område. Det har f.eks. offentliggjort en rapport om ofre for kriminalitet i EU³¹, en rapport om ekstrem udnyttelse af arbejdskraft³² og omfattende undersøgelser med bl.a. spørgsmål om de adspurgtes erfaringer som ofre for kriminalitet (Den Europæiske Unions undersøgelse om mindretal og forskelsbehandling, undersøgelse om LGBT-personer, undersøgelsen om jødiske personers erfaringer med og opfattelse af antisemitisme, undersøgelser om vold mod kvinder)³³. Agenturet har endvidere udarbejdet adskillige rapporter om adgang til domstolsprøvelse, herunder under specifikke omstændigheder (f.eks. asylansøgere, databeskyttelse, børn og i forbindelse med friheden til at drive egen virksomhed), lanceret onlineværktøjet Clarity, som vejleder om, hvor man skal henvende sig for at få adgang til retsmidler (skal indarbejdes i e-justice før udgangen af 2016), og er lige nu i færd med at arbejde på en håndbog om adgang til domstolsprøvelse i Europa³⁴. For at agenturet kan udføre sit arbejde på disse områder og videreudvikle sin

²⁷ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_strategic_plan_en.pdf.

²⁸ Rambøll, "Evaluation of the European Agency for Fundamental Rights" (Evaluering af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder), endelig rapport, november 2012, s. 63, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf.

²⁹ COM(2014) 144 final.

³⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/29/EU af 25. oktober 2012 om minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 57), Rådets direktiv 2004/80/EF af 29. april 2004 om erstatning til ofre for forbrydelser (EUT L 261 af 6.8.2004, s. 15), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/99/EU af 13. december 2011 om den europæiske beskyttelsesordre (EUT L 338 af 21.12.2011, s. 2), Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 606/2013 af 12. juni 2013 om gensidig anerkendelse af beskyttelsesforanstaltninger i civile retlige spørgsmål (EUT L 181 af 29.6.2013, s. 4).

³¹ <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/victims-crime-eu-extent-and-nature-support-victims>.

³² <http://fra.europa.eu/en/publication/2015/severe-labour-exploitation-workers-moving-within-european-union>.

³³ <http://fra.europa.eu/en/research/surveys>.

³⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2014/handbook-access-justice-europe>.

ekspertise og samling af pålidelige og sammenlignelige data bør disse tematiske områder bekræftes i den flerårige ramme for perioden 2018-2022. Dette fremgik også klart af de interne evalueringer af agenturet samt af den offentlige høring, som agenturet gennemførte i efteråret 2015, hvor et overvældende flertal af de adspurgte angav, at disse fokusområder skulle videreføres. Bestyrelsen støtter videreførelsen af disse fokusområder.

- Ligestilling og ikke-diskrimination: Det forventes, at agenturet vil fortsætte med at indsamle data om forskelsbehandling og ligestilling. Dette var et centralt område i den flerårige ramme for 2013-2017 og bør stadig være det. For at forenkle ordlyden i den foregående flerårige ramme bør der henvises til ligestilling og ikke-diskrimination generelt uden at opregne de specifikke årsager til diskrimination omfattet af artikel 21 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Det skal bemærkes, at kønsspørgsmål kun bør behandles i tæt samråd og samarbejde med EIGE, som specifikt har til opgave at indsamle data om ligestilling og diskrimination på grund af køn. Agenturet har offentliggjort en række relevante rapporter om ligestilling og ikke-diskrimination i de senere år (handicappede³⁵, diskrimination på grund af seksuel orientering³⁶, situationen for ligestilling i EU³⁷). Dets undersøgelse om mindretal og diskrimination (EU-MIDIS II)³⁸ vil blive gentaget med jævne mellemrum for at identificere nye tendenser. Agenturet spiller endvidere en særlig rolle i forbindelse med konventionen om handicappedes rettigheder. Det vil være vigtigt, at agenturet fortsætter sit arbejde med ligestilling og ikke-diskrimination for at øge bevidstheden om problemstillinger i praksis og støtte politikudformningen på området. Dette støttes også af agenturets interessenter, hvilket fremgik af høringsprocessen, og af udtalelsen fra agenturets bestyrelse.

- Informationssamfundet og navnlig respekt for privatlivet og beskyttelse af personoplysninger: I den digitale dagsorden for Europa³⁹ fremhævede Kommissionen den afgørende rolle, som it og især internettet spiller som "et afgørende medium for økonomisk og samfundsmæssig aktivitet: for forretninger, arbejde, leg, kommunikation og for at udtrykke os frit". Denne fremgangsmåde bekræftes i strategien for et digitalt indre marked. Strategien fokuserer især på dens indvirkning på den grundlæggende ret til ytringsfrihed og informationsfrihed.

Det vil være vigtigt at styrke tilliden og sikkerheden online samt sikre adgang til mange forskellige oplysninger, kilder og synspunkter. Dette kan ske ved at tage hånd om spørgsmål vedrørende de grundlæggende rettigheder i cyberspace, navnlig ved at styrke politikkerne til beskyttelse og styrkelse af mediefrihed og pluralisme, fremme mediekendskabet, beskytte privatlivets fred og personoplysninger og bekæmpe cyberkriminalitet. EU har iværksat specifikke initiativer i form af eksempelvis direktivet om bekæmpelse af seksuelt misbrug og børnepornografi⁴⁰, EU-strategien for cybersikkerhed⁴¹, oprettelsen af Europæisk Center til

³⁵ <http://fra.europa.eu/en/theme/people-disabilities>.

³⁶ <http://fra.europa.eu/en/theme/lgbti>.

³⁷ <http://fra.europa.eu/en/opinion/2013/fra-opinion-situation-equality-european-union-10-years-initial-implementation-equality>.

³⁸ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/eu-midis-ii-european-union-minorities-and-discrimination-survey>.

³⁹ KOM(2010) 245 endelig.

⁴⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/93/EU af 13. december 2011 om bekæmpelse af seksuelt misbrug og seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2004/68/RIA (EUT L 335 af 17.12.2011, s. 1).

⁴¹ Fælles meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget EU-strategi for cybersikkerhed: Et åbent, sikkert og beskyttet cyberspace (JOIN/2013/01 final).

Bekæmpelse af IT-Kriminalitet i Europol, direktivet om menneskehandel⁴² og den nye EU-lovgivningsramme om databeskyttelse⁴³. Grundlæggende rettigheder online er også et vigtigt aspekt af internetforvaltningen.

Agenturet har foretaget en række undersøgelser om databeskyttelse, såsom en håndbog om den europæiske retspraksis vedrørende databeskyttelse⁴⁴, en undersøgelse om retsmidler for enkeltpersoner i forbindelse med overvågningsmetoder⁴⁵ og er i gang med en undersøgelse om konsekvenserne for de grundlæggende rettigheder af brugen af biometriske data⁴⁶. Det er vigtigt, at agenturet styrker sin ekspertise og indsamler data om grundlæggende rettigheder og den digitale verden – herunder medieindhold – og forvaltningen af internettet samt om problemer i praksis med gennemførelsen af EU-lovgivningen på dette område. Agenturet vil arbejde tæt sammen med andre EU-agenturer og -aktører på disse områder, såsom Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse, Det Europæiske Databeskyttelsesråd, ENISA, eu-LISA og Det Fælles Forskningscenter (JRC).

- Retligt samarbejde og politisamarbejde: I sin meddelelse om EU's dagsorden for retlige anliggender 2020⁴⁷ fremhævede Kommissionen vigtigheden af at øge den gensidige tillid ved at bygge bro mellem medlemsstaternes forskellige retssystemer. Dette gælder for civil-, handels-, forvaltnings- og strafferetlige spørgsmål og omfatter fremme af samarbejdet mellem de retslige myndigheder, forvaltningsmyndighederne og de retshåndhævende myndigheder samt fastlæggelse af minimumsstandarder for hele EU. Det er vigtigt, at agenturet kan yde støtte med forskning og datainitiativer, der sigter mod at styrke det retlige samarbejde. Dette tematiske område bør derfor forblive i den flerårige ramme for 2018-2022.

Det skal bemærkes, at Rådet tog det retlige samarbejde i straffesager ud af den flerårige ramme for 2013-2017. Kommissionen havde det imidlertid med i sit forslag i 2011⁴⁸. Europa-Parlamentet slog også kraftigt til lyd for, at strafferetligt samarbejde og politisamarbejde skulle med i agenturets nuværende flerårige ramme, og beklagede dybt, at Rådet ikke var enig heri⁴⁹. Siden Lissabontraktatens ikrafttrædelse har retligt samarbejde i straffesager været en del af EU-retten, og der er iværksat vigtige EU-initiativer på dette område, som f.eks. oprettelsen af en europæisk anklagemyndighed⁵⁰ og fælles standarder for beskyttelse af

⁴² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/36/EU af 5. april 2011 om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofrene herfor, og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2002/629/RIA (EUT L 101 af 15.4.2011, s. 1).

⁴³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 189), Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1).

⁴⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2012/handbook-european-data-protection-case-law>.

⁴⁵ <http://fra.europa.eu/en/project/2014/national-intelligence-authorities-and-surveillance-eu-fundamental-rights-safeguards-and>.

⁴⁶ <http://fra.europa.eu/en/project/2012/handbook-european-data-protection-case-law>.

⁴⁷ COM(2014) 144 final.

⁴⁸ Forslag til Rådets afgørelse om oprettelse af en flerårig ramme for Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder for 2013-2017 (KOM(2011) 880 endelig).

⁴⁹ Beslutning P7_TA(2012)0500 af 12. december 2012 om grundlæggende rettigheder i Den Europæiske Union (2010-2011), afsnit 45, Ordførerens rapport om den nuværende flerårige ramme: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2012-0361&language=DA>.

⁵⁰ Forslag til Rådets forordning om oprettelse af en europæisk anklagemyndighed (COM(2013) 534 final).

mistænkt eller tiltalt i straffesager⁵¹. Det Europæiske Råd fremhævede i sine konklusioner af 27. juni 2014 om strategiske retningslinjer for området med frihed, sikkerhed og retfærdighed bl.a. behovet for at fortsætte bestræbelserne på at styrke rettighederne for mistænkte og tiltalte i straffesager. Det opfordrede til at drage nytte af ekspertisen i agenturet i denne forbindelse. Endvidere sluttede overgangsfasen i Lissabontraktaten for området med retfærdighed ved udgangen af 2014. Dermed ophævedes begrænsningerne for EU-Domstolens kontrol samt for Kommissionens rolle som traktatens vogter over området med politisamarbejde og retligt samarbejde i straffesager. Data og oplysninger om situationen i praksis er derfor vigtige for, at Kommissionen kan udføre sin overvågningsrolle. Agenturets arbejde på det strafferetlige område har allerede vist sig nyttigt i ad hoc-undersøgelser gennemført på Kommissionens anmodning (om børn i straffesager⁵², overførsel af domfældte⁵³, retten til tolkning, oversættelse og information i straffesager⁵⁴). Det bør nu blive en fuldgyldig del af det tematiske område om retligt samarbejde. Dette blev støttet kraftigt af agenturets bestyrelse i sin udtalelse, ligesom det blev nævnt i den eksterne evaluering af agenturet i 2012⁵⁵.

Dette gælder også politisamarbejde, som bør nævnes udtrykkeligt i den flerårige ramme for 2018-2022. Vigtigheden af at styrke politisamarbejdet blev allerede fremhævet af Det Europæiske Råd i sine konklusioner af 27. juni 2014, og det stod endnu mere klart efter de terrorangreb, der ramte EU's medlemsstater i 2015. De grundlæggende rettigheder er afgørende i denne henseende. Kommissionen fremhævede dette i sin meddelelse om den europæiske dagsorden om sikkerhed⁵⁶. Agenturet ydede også på dette område værdifuld støtte med udgangspunkt i ad hoc-anmodninger fra Kommissionens tjenestegrene. Det udarbejdede f.eks. 12 operationelle overvejelser vedrørende grundlæggende rettigheder for retshåndhavende myndigheder ved behandlingen af data fra passagerlister (PNR), da det bistod medlemsstaterne i udarbejdelsen af passende standarder for grundlæggende rettigheder i forbindelse med behandling af PNR-data. Der er også behov for et styrket politisamarbejde i lyset af flygtningekrisen, som har skabt en stigning i menneskehandlen og indsmuglingen af migranter. Det er vigtigt, at agenturet gennem pålidelige og sammenlignelige data og

⁵¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/64/EU af 20. oktober 2010 om retten til tolke- og oversætterbistand i straffesager (EUT L 280 af 26.10.2010, s. 1), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/48/EU af 22. oktober 2013 om ret til adgang til advokatbistand i straffesager og i sager angående europæiske arrestordre og om ret til at få en tredjemand underrettet ved frihedsberøvelse og til at kommunikere med tredjemand og med konsulære myndigheder under frihedsberøvelsen (EUT L 294 af 6.11.2013, s. 1), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/343 af 9. marts 2016 om styrkelse af visse aspekter af uskyldsformodningen og retten til at være til stede under retssagen i straffesager (EUT L 65 af 11.3.2016, s. 1), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/800 af 11. maj 2016 om retssikkerhedsgarantier for børn, der er mistænkte eller tiltalte i straffesager (EUT L 132 af 21.5.2016, s. 1), forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om foreløbig retshjælp til mistænkte eller tiltalte, der frihedsberøves, og retshjælp i sager angående europæiske arrestordre (COM(2013) 824 final).

⁵² <http://fra.europa.eu/en/publication/2015/child-friendly-justice-perspectives-and-experiences-professionals-childrens>.

⁵³ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/rehabilitation-and-mutual-recognition-practice-concerning-eu-law-transfer-persons>.

⁵⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/right-interpretation-and-translation-and-right-information-criminal-proceedings-eu>.

⁵⁵ Rambøll, "Evaluation of the European Agency for Fundamental Rights" (Evaluering af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder), endelig rapport, november 2012, s. 63, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf. Agenturets eksterne evaluering fra 2012 konkluderede, at det at udelukke retligt samarbejde i straffesager fra den flerårige ramme blev opfattet som uforeneligt fra de europæiske borgeres perspektiv (jf. s. vii, 63, 71 og 97).

⁵⁶ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, Den europæiske dagsorden om sikkerhed (COM(2015) 185 final).

indsamling af bedste praksis kan støtte initiativer på områder som bekæmpelse af indsmugling af migranter, organiseret kriminalitet og terrorisme.

- Indvandring, grænser, asyl og integration af flygtninge og indvandrere: Som følge af den kraftige stigning i antallet af asylansøgere i de senere år er indvandring blevet en vigtig prioritet for Kommissionen, hvilket formanden, Jean-Claude Juncker, understregede i sin tale om Unionens tilstand den 9. september 2015, og som afspejlet i vedtagelsen af den europæiske dagsorden for migration i maj 2015⁵⁷ og de adskillige initiativer, som Kommissionen allerede har truffet eller vil træffe på dette område. I denne forbindelse og i betragtning af de stigende migrationsstrømme mod EU er agenturets arbejde af afgørende betydning for at fremhæve problemstillingerne i praksis. Agenturet bør fortsætte med at arbejde med indsamling af data om dette emne i tæt samarbejde med andre EU-agenturer, herunder EASO og Frontex. Agenturet har allerede offentliggjort en række rapporter i de senere år (f.eks. om hjemsendelse/overførsel af risikotruede børn, der er EU-statsborgere, social inklusion og indvandreres deltagelse i samfundet, alternativ tilbageholdelse af asylansøgere og personer i tilbagesendelsesprocedurer, omkostningerne ved udelukkelse fra sundhedspleje i relation til indvandrere med ulovligt ophold, grundlæggende rettigheder ved landegrænser og resultater fra udvalgte EU-grænseovergangssteder, en værktøjskasse for lovlige indrejsekanaler i EU for personer med behov for international beskyttelse, grundlæggende rettigheder i lufthavne og ved landegrænser, håndbog om europæisk lovgivning vedrørende asyl, grænser og indvandring)⁵⁸ og deltog i uddannelsesaktiviteter om grundlæggende rettigheder for grænsevagter i samarbejde med Frontex. Det offentliggør også regelmæssigt data indsamlet om den aktuelle migrationssituation i EU⁵⁹. Hvad angår integration af indvandrere (herunder flygtninge), vil agenturet i 2016 og 2017 gennemføre to vigtige projekter om integration af indvandrere. For det første gælder det den anden del af undersøgelsen om EU's mindretal og diskrimination (EU-MIDIS II), som vil give mulighed for at identificere nye tendenser. For det andet er der indsamlingen af oplysninger om nationale og regionale/lokale politikker om social inklusion og indvandreres deltagelse i samfundet gennem agenturets researchnetværk FRANET (SIMPS). Dette vigtige arbejde om forskelsbehandling af indvandrere og om social inklusion vil skulle videreføres efter 2018. Interessenterne støtter stort set agenturets fortsatte arbejde vedrørende indvandrere. Bestyrelsen opfordrede også til, at agenturet arbejder videre med disse spørgsmål.

- Racisme, fremmedhad og intolerance i forbindelse hermed: Dette tematiske område skal indgå i den flerårige ramme, jf. forordningens artikel 5, stk. 2, litra b). Racisme, fremmedhad og andre tilkendegivelser af intolerance er stigende i EU, både online og offline. Der er stigende udfordringer i form af kampen mod terrorisme og radikaliserings og på indvandringsområdet. EU har brugt en fælles ramme for bekæmpelse af racisme og fremmedhad⁶⁰, som Kommissionen overvåger tæt. Kommissionens første årlige kollokvium om grundlæggende rettigheder resulterede i en liste over tiltag til bekæmpelse af hadforbrydelser og fremme af en tradition for inkluderende tolerance i EU⁶¹. Manglen på pålidelige og sammenlignelige data om hadforbrydelser blev fremhævet ved kollokviet. Det er

⁵⁷ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, En Europæisk Dagsorden For Migration (COM(2015) 240 final).

⁵⁸ <http://fra.europa.eu/en/theme/asylum-migration-borders>.

⁵⁹ <http://fra.europa.eu/en/theme/asylum-migration-borders/overviews>.

⁶⁰ Rådets rammeafgørelse 2008/913/RIA af 28. november 2008 om bekæmpelse af visse former for og tilkendegivelser af racisme og fremmedhad ved hjælp af straffelovgivningen (EUT L 328 af 6.12.2008, s. 55).

⁶¹ http://ec.europa.eu/justice/events/colloquium-fundamental-rights-2015/files/fundamental_rights_colloquium_conclusions_da.pdf.

derfor vigtigt, at agenturet i sit arbejde fokuserer på at hjælpe medlemsstaterne med at udvikle sig på dette område, herunder ved at udvikle en fælles metode for registrering af hadforbrydelser. Det bør det gøre i samarbejde med Eurostat. Det vil endvidere være vigtigt, at agenturet regelmæssigt gentager sine omfattende undersøgelser som f.eks. den om antisemitisme for at identificere tendenser, samt at det indsamler data om antimuslimsk had og særskilte data om fremmedhad i forbindelse med indvandringen.

- Barnets rettigheder: Fremme og beskyttelse af barnets rettigheder er knæsat i EU's charter om grundlæggende rettigheder og er en prioritet for EU. Det var et vigtigt fokusområde for agenturet i den flerårige ramme for 2013-2017. Agenturet har offentliggjort en omfattende research om barnets rettigheder, som også er relevant for en række andre politiske områder som f.eks. asyl og indvandring, social inklusion, retfærdighed, ikke-diskrimination, racisme og fremmedhad, vold mod børn, beskyttelse af børn og børns velfærd⁶². Kommissionen tilrettelægger et årligt europæisk forum om barnets rettigheder⁶³ og har for nyligt truffet foranstaltninger i forbindelse med børnebeskyttelsessystemer⁶⁴ samt børn og indvandring⁶⁵. Research og data fokuseret på barnets rettigheder er afgørende for at støtte og tilvejebringe information til EU's og nationale initiativer. Det er vigtigt, at barnets rettigheder forbliver et fokusområde for agenturet i 2018-2022, således at det kan fortsætte med at indsamle data og registrere fremskridt og tendenser over tid vedrørende spørgsmål som børnevenlig retspleje og børn i sårbare situationer under anvendelse af de indikatorer for barnets rettigheder, som agenturet har udstukket. Dette blev støttet kraftigt af agenturets bestyrelse.

- Integration af romaer og social inklusion: Integration af romaer er en klar prioritet for EU. I "En EU-ramme for de nationale strategier for romaernes integration frem til 2020" anmodes agenturet om at indsamle data i medlemsstaterne om romaernes situation med hensyn til beskæftigelse, uddannelse, sundhedspleje og bolig, og arbejde sammen med medlemsstaterne for at udvikle overvågningsmetoder, som kan give en sammenlignende undersøgelse af romaernes situation på tværs af Europa. Agenturet har opbygget en ekspertise i indsamlingen af data om romaspørgsmål over de seneste år, som påvist i dets rapporter om situationen for romaerne i 11 medlemsstater, situationen for EU-borgere af romaafstamning, der flytter til og bosætter sig i andre EU-medlemsstater, samt undersøgelsen om mindretal og diskrimination i EU⁶⁶. Interessenterne opfordrede til, at romaernes situation blev bevaret som en tematisk prioritet, ifølge resultaterne af de offentlige høringer, som agenturet gennemførte. Dette blev også støttet kraftigt af agenturets bestyrelse. Agenturet bør derfor fortsætte sine bestræbelser på at tilvejebringe data for alle medlemsstater, også baseret på de indikatorer for integration af romaer, som agenturet skal udvikle, sammen med det rapporteringsværktøj online, som Kommissionen har udviklet. Social inklusion kræver et styrket fokus i denne sammenhæng i betragtning af betydningen af kampen mod fattigdom og social eksklusion, som er et af EU's fem mål i vækststrategien Europa 2020. Agenturets erfaringer med at indsamle oplysninger om erfaringerne med social inklusion af romaer og andre mindretal samt udsatte grupper (f.eks. gennem undersøgelser som EU-MIDIS (undersøgelse om mindretal og diskrimination i EU) eller projekter som SIMPS (indsamling af oplysninger om nationale og regionale/lokale politikker om social inklusion og migranternes deltagelse i

⁶² <http://fra.europa.eu/en/theme/rights-child>.

⁶³ http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/rights-child/european-forum/index_en.htm.

⁶⁴ http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/rights-child/protection-systems/index_en.htm.

⁶⁵ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om status over gennemførelsen af de prioriterede foranstaltninger i den europæiske dagsorden for migration (COM(2016) 85 final) og bilag 6 dertil om igangværende foranstaltninger, der bidrager til beskyttelse af børn i forbindelse med migration.

⁶⁶ <http://fra.europa.eu/en/theme/roma>.

samfundet) kunne også være gavnlige for agenturets fremtidige arbejde, f.eks. i forbindelse med den kommende undersøgelse om grundlæggende rettigheder eller EU's prioriteter vedrørende den fremtidige europæiske søjle for sociale rettigheder. Man bør sigte mod komplementaritet og synergier med andre aktørers arbejde, herunder Eurofound eller Eurostat, hvilket vil styrke det eksisterende samarbejde. Det bør bemærkes, at interessenterne opfordrede til et styrket fokus på social inklusion i agenturets flerårige ramme i den offentlige høring, som agenturet gennemførte i 2015, ligesom agenturets bestyrelse også nævnte dette i sin udtalelse om den næste flerårige ramme. Europa-Parlamentet har også opfordret til dette⁶⁷.

⁶⁷ F.eks. beslutning af 14. september 2011 om en EU-strategi for hjemløshed, rapport fra ordføreren for Europa-Parlamentets henstilling om udkast til Rådets afgørelse om en flerårig ramme for 2013-2017.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE**om oprettelse af en flerårig ramme for Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder for 2018-2022**

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 352, under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter, under henvisning til godkendelse fra Europa-Parlamentet⁶⁸, efter en særlig lovgivningsprocedure og ud fra følgende i betragtninger:

- (1) Under hensyn til formålet med oprettelsen af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder ("agenturet"), og for at agenturet kan udføre sine opgaver bedst muligt, skal der fastlægges præcise tematiske områder for dets arbejde i en flerårig ramme, der dækker fem år, som fastsat i artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 168/2007 af 15. februar 2007 om oprettelse af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder⁶⁹.
- (2) Den første flerårige ramme blev vedtaget af Rådet ved afgørelse 2008/203/EF af 28. februar 2008 om gennemførelse af forordning (EF) nr. 168/2007 for så vidt angår vedtagelse af en flerårig ramme for Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder for 2007-2012⁷⁰. Den anden flerårige ramme blev vedtaget af Rådet ved afgørelse 252/2013/EU af 11. marts 2013 om oprettelse af en flerårig ramme for Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder for 2013-2017⁷¹.
- (3) Den flerårige ramme bør indeholde bestemmelser, der tager sigte på at sikre komplementaritet med de opgaver, der er tillagt andre EU-organer, -kontorer og -agenturer, samt med Europarådet og andre internationale organisationer, der beskæftiger sig med grundlæggende rettigheder. De mest relevante EU-agenturer og -organer i relation til denne flerårige ramme er Det Europæiske Asylstøttekontor (EASO) oprettet ved forordning (EU) nr. 439/2010⁷², Det Europæiske Agentur for Forvaltning af Det Operative Samarbejde ved EU-medlemsstaternes Ydre Grænser (Frontex) oprettet ved forordning (EF) nr. 2007/2004⁷³, Det Europæiske Migrationsnetværk oprettet ved Rådets beslutning 2008/381/EF⁷⁴, Det Europæiske

⁶⁸ EUT C af, s. .

⁶⁹ EUT L 53 af 22.2.2007, s. 1.

⁷⁰ EUT L 63 af 7.3.2008, s. 14.

⁷¹ EUT L 79 af 21.3.2013, s. 1.

⁷² EUT L 132 af 29.5.2010, s. 11.

⁷³ EUT L 349 af 25.11.2004, s. 1.

⁷⁴ EUT L 131 af 21.5.2008, s. 7.

Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder (EIGE) oprettet ved forordning (EF) nr. 1922/2006⁷⁵, Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS) oprettet ved forordning (EF) nr. 45/2001⁷⁶, Den Europæiske Unions Agentur for Net- og Informationssikkerhed (ENISA) oprettet ved forordning (EF) nr. 460/2004⁷⁷, Den Europæiske Enhed for Retligt Samarbejde (Eurojust) oprettet ved Rådets afgørelse 2002/187/RIA⁷⁸, Den Europæiske Politienhed (Europol) oprettet ved Rådets afgørelse 2009/371/RIA⁷⁹, Det Europæiske Politiakademi (Cepol) oprettet ved Rådets afgørelse 2005/681/RIA⁸⁰ samt Det Europæiske Institut til Forbedring af Leve- og Arbejdsvilkårene (Eurofound) oprettet ved forordning (EØS) nr. 1365/75⁸¹.

- (4) De tematiske områder i agenturets arbejde bør omfatte bekæmpelse af racisme, fremmedhad og intolerance i forbindelse hermed.
- (5) Kommissionen hørte ved udarbejdelsen af sit forslag agenturets bestyrelse og modtog en skriftlig udtalelse den 1. marts 2016. Agenturets bestyrelse blev endvidere hørt på mødet den 19.-20. maj 2016.
- (6) Agenturet kan efter anmodning fra Europa-Parlamentet, Rådet eller Kommissionen arbejde uden for de tematiske områder, der er fastlagt i den flerårige ramme, jf. artikel 5, stk. 3, i forordning (EF) nr. 168/2007, forudsat at dets finansielle og menneskelige ressourcer tillader det -

VEDTAGET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1 *Flerårig ramme*

1. Der indføres herved en flerårig ramme for Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder ("agenturet") for perioden 2018-2022.
2. Agenturet udfører i overensstemmelse med artikel 3 i Rådets forordning (EF) nr. 168/2007 de opgaver, der er fastlagt i forordningens artikel 4, stk. 1, inden for de tematiske områder, der er opstillet i denne afgørelses artikel 2.

Artikel 2 *Tematiske områder*

De tematiske områder, der henvises til i artikel 1, stk. 2, er følgende:

- (a) adgang til domstolsprøvelse og ofre for vold
- (b) ligestilling og ikke-diskrimination
- (c) informationssamfundet og navnlig respekt for privatlivet og beskyttelse af personoplysninger
- (d) retligt samarbejde og politisamarbejde

⁷⁵ EUT L 403 af 30.12.2006, s. 9.

⁷⁶ EFT L 8 af 12.1.2001, s. 1.

⁷⁷ EUT L 077 af 13.3.2004, s. 1.

⁷⁸ EFT L 63 af 6.3.2002, s. 1.

⁷⁹ EUT L 121 af 15.5.2009, s. 37.

⁸⁰ EUT L 256 af 1.10.2005, s. 63.

⁸¹ EFT L 139 af 30.5.1975, s. 1.

- (e) indvandring, grænser, asyl og integration af flygtninge og indvandrere
- (f) racisme, fremmedhad og intolerance i forbindelse hermed
- (g) barnets rettigheder
- (h) integration af romaer og social inklusion.

Artikel 3

Komplementaritet og samarbejde med andre organer

1. Agenturet sikrer et hensigtsmæssigt samarbejde og en hensigtsmæssig koordinering med relevante EU-institutioner, -organer, -kontorer og -agenturer, medlemsstaterne, internationale organisationer og civilsamfundet, jf. artikel 6, 7, 8 og 10 i forordning (EF) nr. 168/2007, med henblik på gennemførelsen af denne flerårige ramme.

2. Agenturet beskæftiger sig kun med spørgsmål vedrørende forskelsbehandling på grund af køn som led i og i den udstrækning, det er relevant for det arbejde, der skal udføres om generelle spørgsmål om forskelsbehandling, som omhandlet i artikel 2, litra b), under hensyntagen til, at Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder (EIGE)⁸² har til opgave at indsamle data om ligestilling mellem mænd og kvinder og forskelsbehandling på grund af køn. Agenturet og Ligestillingsinstituttet samarbejder i overensstemmelse med samarbejdsaftalen af 22. november 2010⁸³.

3. Agenturet samarbejder med andre EU-organer, -kontorer og -agenturer som Det Europæiske Institut til Forbedring af Leve- og Arbejdsvilkårene (Eurofound)⁸⁴ i overensstemmelse med samarbejdsaftalen af 8. oktober 2009⁸⁵, med Det Europæiske Agentur for Forvaltning af Det Operative Samarbejde ved EU-medlemsstaternes Ydre Grænser (Frontex)⁸⁶ i overensstemmelse med samarbejdsaftalen af 26. maj 2010⁸⁷, med Det Europæiske Asylstøttekontor (EASO)⁸⁸ i overensstemmelse med samarbejdsaftalen af 11. juni 2013⁸⁹ og med Den Europæiske Enhed for Retligt Samarbejde (Eurojust)⁹⁰ i overensstemmelse med aftalememorandummet af 3. november 2014⁹¹. Det samarbejder derudover med Den Europæiske Politienhed (Europol)⁹², Det Europæiske Politiakademi (Cepol)⁹³, Det Europæiske Migrationsnetværk⁹⁴ og Det Europæiske Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-Systemer inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed (EU-Lisa)⁹⁵ i overensstemmelse med de fremtidige samarbejdsaftaler.

4. Agenturet udfører sine opgaver på alle områder, der er forbundet med respekten for privatlivet og beskyttelsen af personoplysninger til støtte for EU's institutioner, organer, kontorer og agenturer samt medlemsstaterne, idet det sikres, at fysiske personers grundlæggende rettigheder og friheder respekteres af EU's institutioner, organer, kontorer og agenturer. I den forbindelse sikrer agenturet komplementaritet med det arbejde, der udføres af

⁸² EFT L af 1.11.2011, s. 1.

⁸³ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/1257-FRA-EIGE-cooperation-agreement_EN.pdf.

⁸⁴ Oprettet ved forordning (EØF) nr. 1365/75 (EFT L 139 af 30.5.1975, s. 1).

⁸⁵ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/1961-eurofound-fra-cooperation-agreement_EN.pdf.

⁸⁶ Oprettet ved forordning (EF) nr. 2007/2004 (EUT L 349 af 25.11.2004, s. 1).

⁸⁷ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/891-Cooperation-Agreement-FRA-Frontex_en.pdf.

⁸⁸ Oprettet ved forordning (EU) nr. 439/2010 (EUT L 132 af 29.5.2010, s. 11).

⁸⁹ <http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-easo-cooperation-agreement-.pdf>.

⁹⁰ Oprettet ved Rådets afgørelse 2002/187/RIA (EUT L 63 af 6.3.2002, s. 1).

⁹¹ http://fra.europa.eu/sites/default/files/mou_fra_-_eurojust.pdf.

⁹² Oprettet ved Rådets afgørelse 2009/371/RIA (EUT L 121 af 15.5.2009, s. 37).

⁹³ Oprettet ved Rådets afgørelse 2005/681/RIA (EUT L 256 af 1.10.2005, s. 63).

⁹⁴ Oprettet ved Rådets beslutning 2008/381/EF (EUT L 131 af 21.5.2008, s. 7).

⁹⁵ Oprettet ved forordning (EU) nr. 1077/2011 (EUT L 286 af 1.11.2011, s. 1).

Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS)⁹⁶, Det Europæiske Databeskyttelsesråd, Den Europæiske Unions Agentur for Net- og Informationssikkerhed (ENISA)⁹⁷ og Europa-Kommissionens Fælles Forskningscenter (JRC).

5. Agenturet koordinerer sin virksomhed med Europarådets virksomhed i overensstemmelse med artikel 9 i Rådets forordning (EF) nr. 168/2007 og aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Europarådet om samarbejde mellem Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder og Europarådet⁹⁸, som der henvises til i nævnte artikel.

Artikel 4
Ikrafttræden

Denne afgørelse træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende.

Den finder anvendelse fra den 1. januar 2018.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

For Rådet
Formanden

⁹⁶ Oprettet ved forordning (EF) nr. 1922/2006 (EUT L 403 af 30.12.2006, s. 9).

⁹⁷ Oprettet ved forordning (EF) nr. 460/2004 (EUT L 077 af 13.3.2004, s. 1).

⁹⁸ EUT L 186 af 15.7.2008, s. 7.